

Expertisecentrum Europees Recht (ECER) – Eurojargon

AGS

De [Annual Growth Survey](#) (AGS) is een onderzoek van de Commissie, waarin zij uiteenzet wat de prioriteiten van de Unie zouden moeten zijn op het gebied van economisch (bijvoorbeeld tav de welvaartsstaat, vergrijzing of loonprijzen) en begrotingsbeleid (bijvoorbeeld tav staatsschuld en tekort) en hervormingen ter stimulering van groei en werkgelegenheid. De AGS markeert het begin van het [Europees semester](#) in januari.

Bailout

Financiële reddingsoperatie van een land dat zijn betalingsverplichting niet meer dreigt te kunnen voldoen.

Balanced budget rule

Volgens de begrotingsevenwichtsregel is de nationale begroting verplicht in evenwicht. Het is een sterke Duitse wens om deze plicht in de constituties van lidstaten van de Unie te laten vastleggen. In het [Fiscal Compact](#) verplichten de verdragspartijen zich er toe om de begrotingsevenwichtsregel om te zetten in nationaal recht. Dit gebeurt bij voorkeur op constitutioneel niveau, of anders met de garantie dat de evenwichtsregel volledig zal worden gerespecteerd en nageleefd in het nationale begrotingsproces. Evenwicht is hierbij gedefinieerd als een jaarlijks structureel tekort van maximaal 0.5 % van het [BBP](#).

BBP

Het Bruto Binnenlands Product (BBP) is de totale geldwaarde van alle goederen die binnen de grenzen van een land zijn geproduceerd en daarmee het belangrijkste meetmiddel voor de inkomsten van een land. Aangezien de referentiewaarden van tekort en schuld van een lidstaat in het stabiliteits- en groeipact [SGP](#) worden gemeten in verhouding tot het BBP, is de hoogte van het BBP bepalend voor de vraag of een lidstaat deze waarden (3% van BBP voor het tekort en 60% voor de staatsschuld) al dan niet overschrijdt.

BTP

Zie [Buitensporigtekortprocedure](#).

Buitensporigtekortprocedure

De [buitensporigtekortprocedure](#) (BTP) uit artikel 126 VWEU treedt in werking als een lidstaat van de Unie een buitensporig tekort heeft. Lidstaten van de Europese Unie (m.u.v. het Verenigd Koninkrijk) moeten een dergelijk buitensporig tekort (meer dan 3% van het [BBP](#)) vermijden. De procedure kan ertoe leiden dat lidstaten sancties worden opgelegd.

CAC

Deze Collective Action Clauses (CAC) zijn clausules bij de uitgifte van staatsobligaties. De clausules stellen, door de opname van een zogenaamde aggregatieclausule, een gekwalificeerde meerderheid van de crediteurs in staat om de betalingsvoorwaarden van staatsobligaties van een land te veranderen, zoals een lagere rente of een verlenging van de looptijd van de obligaties. De Europese Raad van maart 2011 besloot dat vanaf juli 2013 alle lidstaten van de Eurobonds dezelfde gestandaardiseerde clausules zullen opnemen in de voorwaarden van hun staatsobligaties. Dit moet het onderhandelingsproces van private crediteurs met deze lidstaten vergemakkelijken in de context van een private investeerder-oplossing (zie PSI) in het geval een lidstaat in betalingsproblemen komt.

Carry trade

Investeringsconstructie die recentelijk door de Europese Centrale Bank ECB) is gebruikt: de ECB stelt goedkoop krediet beschikbaar aan banken – dus tegen een lage rente – in de hoop dat deze banken – tegen een hogere rente – staatsobligaties opkopen en daarmee de druk op de obligatiemarkt verlichten.

CDS

Een Credit Default Swap (CDS) is een verzekering op een mogelijk verlies bij staatsobligaties en daarmee een instrument om risico af te dekken. In het geval dat de uitgever (bijvoorbeeld Griekenland) van de obligatie het geleende bedrag niet kan terugbetalen, dan compenseert de Credit Default Swap dit verlies. Neemt een investeerder vrijwillig zijn verlies, bijvoorbeeld in het kader van een private investeerder-oplossing (zie PSI) voor Griekenland, dan is de Credit Default Swap verzekering niet van toepassing.

Conditionality

Steun uit de noodfondsen (EFSM en EFSE) wordt alleen verleend op strenge voorwaarden. Ook het toekomstige ESM zal steun alleen verlenen in ruil voor strenge eisen ten aanzien van hervorming van het begrotings- en economisch beleid.

Convergentiecriteria

Criteria waaraan een lidstaat moet voldoen om toe te treden tot de euro. Belangrijkste hiervan in het kader van de eurocrisis zijn de referentiewaarden voor het overheidstekort en de overheidsschuld: het overheidstekort mag niet meer dan 3% van het bruto binnenlands product (BBP) bedragen en de overheidsschuld niet meer dan 60% van het bruto binnenlands product. Daarnaast wordt bij de convergentiecriteria ook gekeken naar prijsstabiliteit en de wisselkoers.

CSR

Country specific recommendation (CSR): in het kader van het multilateraal toezicht van artikel 121 VWEU richt de Raad, op aanbeveling van de Commissie, aanbevelingen aan lidstaten over

hun economisch beleid. Ook in het kader van de werkgelegenheidssituatie in de Europese Unie kan de Raad, op grond van artikel 148 VWEU, en op voorstel van de Commissie, lidstaat-specifieke aanbevelingen doen.

Default

Situatie waarin een debiteur (bijvoorbeeld een lidstaat van de Eurozone) niet meer aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen.

ECB

De Europese Centrale Bank (ECB), gevestigd in Frankfurt, voert samen met de nationale Centrale Banken van de Eurozone, het monetair beleid van de eurozone (geldschepping, rentebeleid, etc.).

ECOFIN

In deze Raad zitten de ministers van financiën van de lidstaten van de Europese Unie. Nederland wordt erin vertegenwoordigd door Minister De Jager van financiën.

Economic governance

De Europese [regels en procedures over het begrotings- en economisch beleid van de lidstaten](#) die deel uitmaken van de Economische en Monetaire Unie (EMU). Begrotingsbeleid ziet voornamelijk op de staatsschuld en het overheidstekort, economisch beleid onder andere op zaken als de welvaartsstaat, vergrijzing, het pensioenstelsel en loonprijzen.

EDP

Excessive deficit procedure: zie [Buitensporigtekortprocedure](#).

EFSF

[European Financial Stability Facility](#): via dit buiten het kader van de Unie gesloten verdrag tussen de 17 eurozone lidstaten is een tijdelijk noodfonds opgericht, dat op grond van financiële garanties afgegeven door de lidstaten geld kan uitlenen aan landen (zie ook SPV). De EFSF is samen met het EFSM de uitkomst van onderhandelingen in het kader van de ECOFIN Raad begin mei 2010. Inmiddels is via deze faciliteit geld beschikbaar gesteld aan Ierland en Portugal en ook het tweede steunpakket aan Griekenland wordt hieruit betaald (het eerste Griekse steunpakket kwam tot stand nog voordat het EFSF werd opgericht). Het tijdelijke EFSF heeft een maximale leencapaciteit van 440 miljard Euro en zal worden opgevolgd door het ESM.

EFSM

[European Financial Stabilisation Mechanism](#) (EFSM): bij een EU-verordening ingesteld Europees stabilisatiemechanisme dat de financiële stabiliteit in de Europese Unie dient te waarborgen. De EFSM is samen met het EFSF de uitkomst van onderhandelingen in het kader van de ECOFIN

Raad begin mei 2010. Inmiddels is via dit mechanisme geld beschikbaar gesteld aan Ierland en Portugal. Het EFSM heeft een maximale leencapaciteit van 60 miljard Euro. De taak van het EFSM om de financiële stabiliteit in de eurozone te waarborgen zal in de toekomst worden overgenomen door het ESM.

EMU

Alle lidstaten van de Europese Unie maken deel uit van de Economische en Monetaire Unie (EMU); op dit moment behoren 17 van de 27 lidstaten ook tot de Eurozone en deze 17 lidstaten hebben 1 monetair beleid. Tot het economisch beleid, dat in het kader van de EMU gecoördineerd wordt, hoort bijvoorbeeld beleid op het gebied van werkgelegenheid en loonprijzen. Tot het monetair beleid bijvoorbeeld geldschepping en rentebeleid van de euro.

ESM

Dit permanent noodfonds met de volledige naam Europees Stabiliteitsmechanisme moet het bestaande, tijdelijke noodfonds EFSF en het EFSM opvolgen. Op 2 februari 2012 hebben de lidstaten van de Eurozone dit nieuwe verdrag ondertekend, dat zo spoedig mogelijk in werking moet treden, liefst al op 1 juli 2012. De maximale leencapaciteit is voor nu vastgesteld op 500 miljard euro.

Eurobonds

Deze term wordt gebruikt voor een eventuele toekomstige door de Europese Unie zelf uitgegeven obligatie, naast de door lidstaten zelfstandig uitgegeven staatsobligaties. Ideëen zijn in omloop over verschillende varianten. Het basisidee is dat door de gezamenlijke uitgifte door de lidstaten van de Unie van (een deel van) hun obligaties, de rente voor een deel van hen daalt ten opzichte van de zelfstandig uitgegeven obligaties, waardoor het makkelijker wordt om de staatsschuld te financieren.

Eurogroep

Informeel vergadering van de ministers van de eurozone, waaraan ook de Commissie deelneemt en waarvoor de Europese Centrale Bank wordt uitgenodigd (zie protocol 14 Verdrag van Lissabon betreffende de Eurogroep).

Europees semester

Het Europees semester is een tijds kader voor de coördinatie van begrotings- en economisch beleid in de eurozone. Het loopt van de presentatie van de Annual Growth Survey door de Commissie in januari (of iets eerder) tot en met de Europese Raad van juni. In de tussentijd bespreekt de Europese Raad van maart de globale richtsnoeren voor het economisch beleid van de Unie en de lidstaten, die vervolgens door de Raad worden vastgelegd. Deze richtlijnen moeten worden meegenomen door lidstaten in hun in april in te dienen Stabiliteits- of Convergenceprogramma (SCP) en Nationaal Hervormingsprogramma (NHP).

Vervolgens doet de Raad, op aanbeveling van de Commissie, lidstaat-specifieke aanbevelingen (zie CSR).

Europluspact

Op 25 maart 2011 sloten de regeringsleiders van de Eurozone (vandaar de 'euro' in de naam van het pact) en een aantal regeringsleiders van niet-eurozone lidstaten (vandaar de 'plus', het gaat om: Bulgarije, Denemarken, Letland, Litouwen, Polen en Roemenië) dit pact. Zij spraken af de coördinatie van het economisch beleid op een nieuwe leest te schoeien; doel van het pact is het concurrentievermogen te verbeteren en daardoor meer convergentie tot stand te brengen en de sociale markteconomie te versterken. In het Europluspact hebben de staatshoofden en regeringsleiders van de deelnemende landen afgesproken om jaarlijks concrete verplichtingen aan te gaan op een aantal terreinen, waarop de lidstaten overigens zelf bevoegd zijn, met het oog op concurrentievermogen, werkgelegenheid, houdbare overheidsfinanciën en financiële stabiliteit.

Euro summit

Europese top van de staatshoofden en regeringsleiders van de Eurozone, de voorzitter van de Europese Commissie en de voorzitter van de Euro Summit (voorlopig is dat de voorzitter van de Europese Raad Herman van Rompuy).

Eurozone

De 17 eurolanden die de euro als gemeenschappelijke munt hebben en een gemeenschappelijk monetair beleid (geldschepping, rentebeleid, etc.) voeren: Nederland, België, Luxemburg, Duitsland, Frankrijk, Italië, Spanje, Portugal, Ierland, Finland, Oostenrijk, Griekenland (allen sinds 2002), Slovenië (sinds 2007), Malta, Cyprus (sinds 2008), Slowakije (sinds 2009) en Estland (sinds 2011).

FAFA

Naast een MoU met afspraken over begrotingsdiscipline en economisch beleid, wordt met een land dat een verzoek indient tot financiële steun uit de noodfondsen ook een Financial Assistance Facility agreement (FAFA) gesloten: hierin worden afspraken gemaakt over het specifieke instrument voor steun en de financiële voorwaarden ervan.

Firewall

Deze term wordt gebruikt ter aanduiding van een super noodfonds dat de financiële stabiliteit van de eurozone moet waarborgen. Met dit doel zijn het EFSF en het EFSM noodfonds opgericht met een gezamenlijke leencapaciteit van 500 miljard Euro (aangevuld met 250 miljard van het IMF). Er bestaat nog discussie over de vraag of de capaciteit van de bestaande fondsen en de beoogde capaciteit van het permanente ESM (500 miljard Euro) hoog genoeg is om een echte firewall te vormen.

Fiscal Compact

Dit nieuwe verdrag, met de volledige naam [Treaty on Stability, Coordination and Governance in the Economic and Monetary Union](#), is een gevolg van de Europese top van 8/9 december 2011. Premier Cameron van het Verenigd Koninkrijk blokkeerde een verdragswijziging van de EU-verdragen, waarop de staatshoofden en regeringsleiders van de overige lidstaten besloten om dan maar buiten de EU-verdragen om een nieuw internationaal verdrag te sluiten om de begrotingsdiscipline en [Economic governance](#) te versterken. Belangrijkste vernieuwingen van het verdrag, dat op 2 maart 2012 zal worden ondertekend, zijn de opname van de [Balanced budget rule](#) op nationaal constitutioneel (of equivalent) niveau en de toepassing van [Reversed QMV](#) bij alle stappen in de [Buitensporigtekortprocedure](#) van artikel 126 VWEU. Naast het Verenigd Koninkrijk heeft ook Tsjechië op 30 januari 2012 aangegeven het verdrag voorlopig niet te zullen ondertekenen.

Golden rule

Zie [Balanced budget rule](#).

Haircut

Een afwaardering van de schuld. Deze term wordt veel gebruikt in de context van de private investeerder-oplossing (zie [PSI](#)) voor Griekenland.

IIF

Het [Institute of International Finance](#) (IIF) is een mondiale instelling van financiële instellingen, die namens de banken onderhandelt met Griekenland over een private investeerder-oplossing (zie [PSI](#)).

IMF

Het [Internationaal Monetair Fonds](#) (IMF) is een gespecialiseerde organisatie van de Verenigde Naties. Het in Washington gevestigde IMF is nauw betrokken bij de aanpak van de euro crisis en verleent, naast het [EFSF](#) en [EFSM](#), ook financiële steun aan Griekenland, Portugal en Ierland.

MEOP

De macro-economische onevenwichtigheden procedure (MEOP) is in december 2011 geïntroduceerd via de zogenaamde [Sixpack](#). De procedure dient om in het kader van het multilaterale toezicht van artikel 121 VWEU macro-economische onevenwichtigheden op te sporen (bijvoorbeeld op het gebied van de private schuld, huizenprijzen, betalingsbalans en werkloosheid) en buitensporige macro-economische onevenwichtigheden te voorkomen en corrigeren.

Merkozy

Deze koosnaam voor de Duitse Bondskanselier Angela Merkel en de Franse President Nicolas

Sarkozy staat symbool voor de huidige Frans-Duitse tandem van de Europese integratie en het voortouw dat beide regeringsleiders in de crisis nemen.

MoU

Een land uit de Eurozone dat financiële steun van het EFSF noodfonds vraagt, sluit eerst een Memorandum of Understanding (MoU) met de Commissie – die handelt namens de eurozone lidstaten – waarin de voorwaarden voor steun (Conditionality) worden vastgelegd. Deze voorwaarden hebben betrekking op begrotingsdiscipline en economisch beleid.

Begrotingsbeleid ziet voornamelijk op de staatschuld en het overheidstekort, economisch beleid onder andere op de welvaartsstaat, vergrijzing of loonprijzen.

MTO

De medium term objective (MTO) is een gedifferentieerde middellangetermijndoelstelling voor de begrotingssituatie van lidstaten. Deze doelstelling wordt bepaald binnen een vastgestelde marge tussen -1% van het BBP en evenwicht of overschot en wordt om de drie jaar bijgesteld. Het aanhouden van de middellangetermijndoelstelling dient lidstaten toe te staan om een veiligheidsmarge ten opzichte van de referentiewaarde van het overheidstekort van 3% van het BBP te hebben. Wijkt een lidstaat significant af van de middellangetermijndoelstelling of van het aanpassingstraject daarnaartoe, dan kan dit leiden tot het opleggen van een rentedragend deposito.

NHP

Nationaal hervormingsprogramma; in april van ieder jaar dienen lidstaten in het kader van het Europees semester, naast het Stabiliteits en Convergenceprogramma (SCP), ook een nationaal hervormingsprogramma in met daarin structurele, economische beleidsplannen.

No bailout clause

Artikel 125 VWEU wordt ook wel de no-bailout clause genoemd. Op grond van deze bepaling is de Unie niet aansprakelijk voor de schulden van lidstaten en neemt zij deze schulden niet over. Hetzelfde geldt voor andere lidstaten. Volgens sommige commentatoren zou deze bepaling in de weg hebben moeten staan aan een Bailout van een lidstaat via een Europees noodfonds.

Programmaland

Een land dat onder een zogenaamd macro-economisch aanpassingsprogramma is gesteld als gevolg van financiële steun. Op dit moment zijn Ierland, Portugal en Griekenland programmalanden, als gevolg waarvan zij fiscale en structurele hervormingen in de economie moeten doorvoeren.

PSI

Private Sector Involvement (PSI) slaat op de betrokkenheid van de private sector (banken,

private beleggers) bij het weer houdbaar maken van de (Griekse) staatschuld. Dit komt tegemoet aan een Duits/Nederlandse wens om ook de private sector een deel van de kosten van de crisis te laten dragen. De regeringsleiders van de Eurozone hebben inmiddels meerdere malen aangegeven dat de PSI oplossing in het geval van Griekenland eenmalig moet zijn. De Euro summit van 26 oktober 2011 nodigde Griekenland en de private schuldhouders van Griekenland uit om een akkoord te bereiken over een vrijwillige omruil van Griekse obligaties voor nieuwe obligaties met een lagere waarde. Via deze weg zou de Griekse staatsschuld weer houdbaar moeten worden (rond 120% van het BBP).

Reversed QMV

Met deze nieuwe besluitvormingsmodaliteit wordt meer automatisme gebracht in besluitvorming in het stabiliteits- en groeipact SCP. Niet de gewone 'qualified majority vote' (QMV: een voorstel of aanbeveling van de Commissie wordt met gekwalificeerde meerderheid in de Raad aangenomen), maar een omgekeerde gekwalificeerde meerderheid is van toepassing: een voorstel of aanbeveling van de Commissie is aangenomen, tenzij een gekwalificeerde meerderheid van de Raad binnen een bepaalde tijd hiertegen stemt. Deze procedure is van toepassing op een aantal nieuwe besluiten in het zogenaamde Sixpack van Economic governance maatregelen. In het Fiscal Compact is besloten om deze procedure toe te passen op alle voorstellen en aanbevelingen van de Commissie in de Buitensporigtekortprocedure van artikel 126 VWEU.

Schuldenbremse

Zie Balanced budget rule.

SCP

In april van ieder jaar dienen lidstaten van de Europese Unie in het kader van het Europees semester een Stabiliteits- of Convergenceprogramma (SCP) in bij de Commissie waarin zij hun begrotingsstrategie uiteenzetten. Eurozone lidstaten dienen een Stabiliteitsprogramma in, de overige lidstaten een Convergenceprogramma. Inhoudelijk bestaat er geen wezenlijk verschil tussen beide soorten programma's: ze gaan onder andere in op de wijze waarop aan de Buitensporigtekortprocedure verplichtingen wordt voldaan en de houdbaarheid van overheidsfinancien.

SGP

Het stabiliteits- en groeipact (SGP) bestaat uit een resolutie van de Europese Raad (aangenomen op 17 juni 1997 te Amsterdam) en twee verordeningen van de Raad van 7 juli 1997 waarin technische aspecten zijn geregeld. Het gaat hierbij om toezicht op de begrotingssituatie, coördinatie van het economisch beleid en de Buitensporigtekortprocedure. Naar aanleiding van discussies over de toepassing van het pact zijn de twee verordeningen in juni 2005 gewijzigd en naar aanleiding van de eurocrisis opnieuw in november 2011 via de

zogenaamde Sixpack.

Sixpack

Dit pakket van zes maatregelen op het gebied van Economic governance werd in november 2011 aangenomen en trad in december van dat jaar in werking. De regels van het stabiliteits- en groeipact (SGP) worden er mee aangescherpt via onder andere een nieuwe macro-economische onevenwichtigheidsprocedure (MEOP), meer aandacht voor het schuld criterium, de toepassing in bepaalde gevallen van Reversed QMV en de introductie van nieuwe sancties.

SMP

Securities Markets Programme (SMP): onder dit programma intervenueert de ECB op de markt door staatsobligaties van lidstaten op te kopen.

SPV

De 'Special Purpose Vehicle' (SPV) is een privaatrechtelijk rechtspersoon dat in het kader van het EFSF noodfonds is opgericht. Door deze rechtspersoon kunnen leningen worden gegenereerd en verstrekt.

Staatsobligatie

Door een staat uitgegeven schuld papier, waarbij een lening wordt aangegaan om kosten van de overheid te financieren. Over deze leningen, die verschillende looptijden kunnen hebben, wordt rente betaald. Sommige lidstaten van de Eurozone zijn in financiële problemen gekomen doordat investeerders een te hoge rente vragen op hun staatsobligaties, waardoor het financieren van schuld te duur wordt.

Sweeteners

Om de zure smaak van bepaalde harde maatregelen in de euro crisis enigszins weg te spoelen worden soms sweeteners gebruikt. Een voorbeeld is de bijdrage van 30 miljard Euro van de Eurozone lidstaten aan een Private Sector Involvement (PSI) oplossing voor Griekenland.

Tranche

Geld uit het financiële steunprogramma van de EU (EFSF en EFSM noodfondsen) en het IMF wordt niet in 1 keer, maar in delen (tranches) uitbetaald. Voor iedere uitbetaling is groen licht nodig van de lidstaten en het IMF. Hierbij wordt eerst gekeken naar het onderzoek van de Troika van Commissie, ECB en IMF of de Programmaland zich aan de afspraken uit het Memorandum of Understanding (MoU) houden.

TSCG

Treaty on Stability, Coordination and Governance in the Economic and Monetary Union (TSCG): zie Fiscal Compact.

Troika

Drie-eenheid, gevormd door de Europese Commissie, Europese Centrale Bank (ECB) en Internationaal Monetair Fonds (IMF), die verantwoordelijk is voor de onderhandeling en monitoring van de afspraken die in een MoU die gesloten worden met Programmaland. (Het begrip Troika wordt in de Europese Unie overigens ook gebruikt voor de combinatie van drie opeenvolgende voorzitterschappen van de Raad (elk zes maanden).)

Twopack/twinpack

[Twee door de Commissie op 23 november 2011 ingediende voorstellen](#) over de versterking van het toezicht op lidstaten (die bedreigd worden) met ernstige problemen ten aanzien van hun financiële stabiliteit enerzijds en over voorschriften voor het monitoren en beoordelen van ontwerp-begrotingsplannen anderzijds. In navolging van de eerdere Sixpack van maatregelen op het gebied van Economic governance wordt dit pakket inmiddels aangeduid met de namen twopack en twinpack.